

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายวิรัช ลิ้มวิชัย ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๕๐

เรื่อง พิจารณาที่ ๒๘/๒๕๔๘

วันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง
พรรคธรรมมาธิปไตย ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคธรรมมาธิปไตย

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคธรรมมาธิปไตย ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า ผู้ร้องรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่ผู้ร้องกำหนด และแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๘ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องแจ้งรายงานการดำเนินกิจการของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๘ เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยมีหนังสือชี้แจงเหตุผลยอมรับว่าเป็นความบกพร่องของกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ไม่รอบคอบ และอ้างว่าในวันดังกล่าวมีการชุมนุมประท้วงที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่า การแจ้งรายงานการดำเนินกิจการของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘

LIRT

ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ จึงเสนอข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งในคราวประชุมครั้งที่ ๑๑๔/๒๕๔๙ (๒๘) เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติให้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

คณะกรรมการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีคำสั่งรับคำร้องของผู้ร้องและส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้อง เพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๐ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเอกสารประกอบสรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องส่งรายงานการดำเนินงานของพรรคในรอบปี ๒๕๔๘ ต่อเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๙ โดยทำเป็นหนังสือของผู้ถูกร้อง เลขที่ ร.ร.ต. ๒๘/๒๕๔๙ เรื่อง แบบรายงานการดำเนินงานของพรรคการเมือง ชื่อพรรคธัมมาธิปไตย และที่ ร.ร.ต. ๒๙/๒๕๔๙ เรื่อง แบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๙ รวม ๒ ฉบับ นายคำผุ นาคอช้าง รองเลขาธิการพรรคเป็นผู้นำไปส่ง นายคำผุไปถึงสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเวลาประมาณ ๐๖.๓๐ นาฬิกา ขณะนั้นมีฝูงชนจำนวนมาก ชุมนุมประท้วงการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นายคำผุส่งมอบเอกสารดังกล่าวให้นายพิชญ ไม่ทราบชื่อสกุล เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อเวลาประมาณ ๐๗.๕๐ นาฬิกา นายพิชญลงตราประทับประจำวันหน้าแรกของเอกสาร แล้วส่งคืนสำเนาเอกสารให้ผู้นำส่งโดยไม่ได้ ทักท้วงว่าเอกสารไม่ครบ ต่อมาผู้ร้องแจ้งผู้ถูกร้องว่า ผู้ร้องตรวจสอบพบว่าเอกสารไม่ครบถ้วน มีบางส่วนขาดหายไป กรณีนี้เป็นเพียงการรับส่งเอกสารบกพร่องที่เกิดจากความประมาทเลินเล่อของ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มิใช่การไม่แจ้งรายงานการดำเนินงานประจำปีปฏิทิน ๒๕๔๘ ของผู้ถูกร้อง และหนังสือที่ผู้ร้องอ้างว่า เป็นหนังสือนำส่งรายงานการดำเนินงานของผู้ถูกร้องในรอบปี ปฏิทิน ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๙ นั้น เป็นเพียงหนังสือนำส่งรายงานการดำเนินงานที่ขาดตกบกพร่องในการส่งเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๙ เท่านั้น นอกจากนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโทรศัพท์แจ้งผู้ถูกร้องว่า ผู้ถูกร้องส่งเอกสารไม่ครบเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๙ เมื่อผู้ถูกร้องทราบก็ได้รับนำส่งเอกสารเพิ่มเติมทันที ผู้ถูกร้องเชื่อว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องตรวจสอบเอกสารและเสนอเรื่องผ่านผู้บังคับบัญชา

ตามลำดับชั้นจนถึงผู้ร้องในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในเวลาไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับเอกสารครบถ้วนแล้ว การที่ผู้ร้องเพ่งยื่นคำร้องนี้ต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญภายหลังผู้ร้องทราบเหตุคดีนี้แล้วเป็นเวลากว่า ๕ เดือน จึงไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ ไม่มีบทบัญญัติให้ผู้ร้องนำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับ ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องนี้ต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ขอให้ยกคำร้องให้ผู้ร้องชำระค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีแก่ผู้ถูกร้องเป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และให้ผู้ร้องเพิกถอนคำสั่งใด ๆ ที่แจ้งให้ผู้ถูกร้องปฏิบัติภายหลังยื่นคำร้องคดีนี้

คณะกรรมการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งรับคำชี้แจงแก้ไขข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง และส่งสำเนาคำชี้แจงดังกล่าวให้ผู้ร้องทราบเพื่อให้โอกาสผู้ร้องชี้แจงเพิ่มเติม

ผู้ร้องยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติมลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ สรุปได้ว่า กรณีที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าเป็นความบกพร่องของเจ้าหน้าที่รับเอกสารของผู้ร้องที่ไม่ตรงรับให้เรียบร้อยนั้น จากการตรวจสอบหนังสือที่นายพิษณุหรือบารมี อินวรรณ รับจากผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๘ ปรากฏว่า เป็นหนังสือที่ ร.ธ.ค. ๒๘/๒๕๔๘ เรื่อง แบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้อง ไม่ปรากฏหนังสือที่ ร.ธ.ค. ๒๘/๒๕๔๘ เรื่อง แบบรายงานการดำเนินงานกิจกรรมของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ ตามที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้าง ส่วนที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องนี้เกินกว่าสิบห้าวัน นับแต่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองนั้น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งนำเรื่องที่ผู้ถูกร้องแจ้งรายงานการดำเนินงานกิจกรรมของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ เสนอต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตั้งแต่เมื่อตรวจพบ แต่ขณะนั้นพลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายทะเบียนพรรคการเมืองลาออกจากตำแหน่ง จึงไม่มีผู้มีอำนาจดำเนินการในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ต่อมาเมื่อนายอภิชาติ สุจริตตานนท์ เข้าดำรงตำแหน่งนายทะเบียนพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้สรุปข้อเท็จจริงเสนอต่อนายอภิชาติ สุจริตตานนท์ เพื่อนำเรื่องดังกล่าวเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญเพื่อยุบพรรคผู้ถูกร้อง ผู้ร้อง

จึงยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีการตั้งยุบพรรคผู้ถูกร้องลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ซึ่งอยู่ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่เหตุแห่งการยุบพรรคปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งรับคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้ร้องและส่งสำเนาให้ผู้ถูกร้องทราบ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำชี้แจงและคำชี้แจงเพิ่มเติม กับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พร้อมเอกสารประกอบแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยข้อแรกว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ขณะที่คดีนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ และมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป จนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ และมาตรา ๓๐๐ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติว่า บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการต่อไป ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมีว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในหนังสือนำเสนอแบบแจ้งรายการดำเนินการดำเนินการของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ ที่ ร.ร.ต. ๓๐/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องยอมรับว่า การที่ผู้ถูกร้องไม่ได้นำเสนอรายงานการดำเนินการของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ ภายในกำหนดเป็นความบกพร่องของนายคำผุ นาคอซัง รองเลขาธิการพรรคผู้ถูกร้องที่ไม่ดำเนินการอย่างรอบคอบ แสดงว่า ผู้ถูกร้องทราบดีว่า เป็นความผิดของผู้ถูกร้องเองที่นำเสนอรายงานการดำเนินการของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘

ล่าช้า ส่วนที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๕ นายคำผุ นำหนังสือที่ ช.ช.ต. ๒๘/๒๕๔๕ เรื่อง แบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ชื่อพรรคธัมมาธิปไตย และหนังสือที่ ช.ช.ต. ๒๘/๒๕๔๕ เรื่อง แบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ไปส่งที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งรับหนังสือไว้โดยไม่ได้แจ้งให้ทราบว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๔๘ ต้องถือว่าเป็นความบกพร่องของเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น เป็นหน้าที่ของผู้นำส่งที่จะต้องตรวจสอบว่าส่งเอกสารให้แก่ผู้รับเอกสารครบถ้วนหรือไม่ ผู้ถูกร้องจะอ้างว่า เป็นความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้แจ้งให้ผู้นำส่งเอกสารของผู้ถูกร้องทราบว่า ส่งเอกสารไม่ครบย่อมมิได้ เมื่อผู้ถูกร้องเพิ่งแจ้งรายงานการดำเนินกิจการของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ ในวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๘ มิได้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ซึ่งมีผลใช้บังคับในขณะที่มีการกระทำอันเป็นเหตุแห่งการยุบพรรคผู้ถูกร้อง

ส่วนที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ร้องมิได้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่มีความปรากฏต่อนายทะเบียน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น วันที่มีความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองหมายถึงวันที่ผู้ร้องได้พิจารณาและเห็นชอบให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ซึ่งในกรณีนี้คือวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เมื่อนับถึงวันที่ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ จึงยังอยู่ภายในระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่มีความปรากฏต่อนายทะเบียน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ข้ออ้างของผู้ถูกร้องข้อนี้ฟังไม่ขึ้น และที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่มีบทบัญญัติให้นำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับ ผู้ร้องไม่มีอำนาจนำคดีนี้มาร้องต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญนั้น เห็นว่า ขณะที่ยื่นคำร้องนี้ต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ยังไม่ได้ถูกยกเลิกหรือมีกฎหมายอื่นมาใช้บังคับแทน ผู้ร้องจึงมีอำนาจยื่นคำร้องนี้ต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ข้ออ้างของผู้ถูกร้องดังกล่าวฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมีว่า ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ ที่บัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอื่นที่กำหนดที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใด เพราะเหตุกระทำการต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นมีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง มีผลใช้บังคับต่อไป หรือไม่ และจะนำมาใช้บังคับกับการยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ด้วยเหตุไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๕ บัญญัติให้บรรดาการใด ๆ ที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับกรณีดังกล่าวไม่ว่าก่อนหรือหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้ถือว่าการนั้นและการกระทำนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๖ ได้บัญญัติให้บรรดาประกาศและคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ได้ประกาศหรือสั่งในระหว่างวันที่ ๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ จนถึงวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปและให้ถือว่าชอบด้วยกฎหมายและชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ จึงมีผลใช้บังคับต่อไป

ส่วนปัญหาที่ว่า จะนำมาใช้บังคับกับการยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เพราะเหตุไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ หรือไม่ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้บัญญัติเหตุที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองไว้ในมาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖ แต่ทั้งสองมาตรามีความแตกต่างกัน กล่าวคือ กรณีตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองได้ในกรณีที่ มีเหตุใดเหตุหนึ่งตามวรรคหนึ่งดังนี้ (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรค (๒) จำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึง สิบห้าคน (๓) มีการยุบไปรวมกับพรรคการเมืองอื่น และ (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๕ ซึ่งการไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๕ นี้มีลักษณะเป็นการกระทำที่

ไม่มีความร้ายแรง ต่างกับเหตุของการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๖ ที่บัญญัติว่าหากพรรคการเมืองกระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศด้วยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นการกระทำที่มีความร้ายแรงหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อกรณีนี้เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ จึงไม่อาจนำประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ข้อ ๓ มาใช้บังคับกับกรณีนี้

จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคธรรมมาธิปไตย ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

วิรัช ลิ้มวิชัย
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ